

Marte Lindseth

Globalisering og Ulikhet: En Paneldata-analyse

Fører økt globalisering til økt økonomisk ulikhet?

Bacheloroppgave i Statsvitenskap

Veileder: Jennifer Bailey & Ole Magnus Theisen

Mai 2020

Marte Lindseth

Globalisering og Ulikhet: En Paneldata-analyse

Fører økt globalisering til økt økonomisk ulikhet?

Bacheloroppgave i Statsvitenskap
Veileder: Jennifer Bailey & Ole Magnus Theisen
Mai 2020

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Tusen takk til mine veiledere Jennifer Bailey og Ole Magnus Theisen for gode kommentarer og tilbakemeldinger underveis på min bacheloroppgave. Det har vært til stor hjelp i denne rare, vanskelige perioden med pandemi og nedstenging av samfunnet. Jeg vil og takke mine gode venner Runa og Andrea for hygge, avbrekk og sosialisering, som det har vært et stort behov for i denne perioden. Til slutt vil jeg takke min kjæreste Andreas og min familie som alltid støtter meg, og holder ut med meg i mange oppgitte stunder og ved stor frustrasjon. Takk for at dere er et så fantastisk støtteapparat.

Sammendrag

Denne oppgaven undersøker forholdet mellom globalisering og økonomisk ulikhet. Målet med oppgaven er å bidra med empiri til et felt som mangler konsensus omfattende hva slags effekt globalisering har på ulikhet. Det anerkjennes at det er mange grunner til den økende ulikheten over de siste 30 årene, men denne oppgavens fokus ligger på hvorvidt den økte globaliseringen over det samme tidsrommet har hatt en effekt på den økte ulikheten. En stor del av den tidligere forskningen har fokusert på enkeltmekanismer innenfor den globaliseringsdimensjonen som har vært mest i lyset de siste årene: økonomisk globalisering, og derav internasjonal handel. Fokuset i denne oppgaven er å skille mellom de ulike globaliseringsdimensjonene: økonomisk, politisk og sosial. Gjennom en statistisk analyse av paneldata fra 1970-2017 over 127 land skal det analyseres hvorvidt globalisering har en positiv eller negativ effekt på inntektsulikhet innad i land, hvilken globaliseringsdimensjon som har sterkest effekt, og om effekten endrer seg når det kontrolleres for hvorvidt landet har lav- eller lavere middels inntekt eller høy- og høyere middels inntekt. Datasettet for inntektsulikhet er hentet fra Frederick Solts (2019) Standardized Income Inequality Database (SWIID), med Gini koeffisienten som et mål på ulikhet, og datasettet for globalisering er hentet fra Gygli et al (2019) sin KOF-indeks for globalisering.

Funnene i analysen viser at globalisering som en helhet fører til økt ulikhet i land med høyere inntekt, men har ingen robust effekt på lavere inntektsland. Økonomisk globalisering gjennom finansiell globalisering er den dimensjonen og mekanismen innenfor globalisering som har sterkest effekt på ulikheten uavhengig av type inntektsland. Det viser seg at handelsglobalisering ikke er signifikant når kontrollert opp mot finansiell globalisering, noe som var overraskende. Sosial og politisk globalisering er kun signifikante i høyere inntektsland, hvorav det kun er økonomisk globalisering gjennom finansiell globalisering som er signifikant i lavere inntektsland.

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon.....	3
1.1 <i>Forskningsdesign</i>	4
2. Definisjoner og begreper	5
2.1. <i>Ulikhet</i>	5
2.3. <i>Globalisering</i>	6
3. Teori.....	7
3.1. <i>Økonomisk globalisering</i>	7
3.1.1. <i>Handelsglobalisering</i>	7
3.1.2. <i>Finansiell globalisering</i>	8
3.2. <i>Sosial globalisering</i>	9
3.3. <i>Politisk globalisering</i>	9
4. Tidligere forskning.....	10
4.1. <i>Handel og ulikhet</i>	10
4.2. <i>Generelle forhold</i>	11
5. Metode.....	13
5.1. <i>Avhengig variabel - Inntektsulikhet</i>	13
5.2. <i>Uavhengige variabler</i>	13
5.2.1. <i>Globalisering</i>	13
5.2.2. <i>Kontrollvariabler</i>	14
5.3. <i>Hypoteser</i>	15
5.4. <i>Fremgangsmåte</i>	16
6. Analyse	17
6.1. <i>Overordnede funn</i>	19
6.2. <i>Kontrollert for type land</i>	19
7. Diskusjon.....	23
8. Konklusjon	26
9. Vedlegg.....	28
<i>Tabell A. Korrelasjonsmatriks</i>	28
<i>Tabell B. Land</i>	29
<i>Tabell C. Variabler</i>	30
10. Litteratur og referanser	31

1. Introduksjon

Mellomrommet mellom rike og fattige blir stadig større og større, og i de fleste land er dette mellomrommet på sitt største i løpet av de siste 30 årene (OECD, 2015:3,15). Ekstrem økonomisk ulikhet har tidligere ført til store sosiale spenninger og fremveksten av nasjonalisme, og har generelt blitt sett på som en trussel mot demokratiet (Piketty, 2015). Over det samme tidsrommet har en stor andel av land verden over opplevd en substansiell økende grad av globalisering, som er *det* dominante økonomiske fenomenet over de siste 30 årene. Globalisering er i tillegg essensielt over både sosiale og politiske dimensjoner. Åpenhet i handel, investeringer, finansielle strømninger har altså vokst drastisk sammen med spredning av ideer, kultur, informasjon og politikk (Kanbur, 2015:1846; Norris, 2000).

Da ulikhet er et såpass viktig tema innenfor økonomi og samfunnsvitenskapelig forskning, har det vokst frem en rekke ulike teorier på hvorfor ulikheten har vokst de siste 30 årene. Det naturlige spørsmålet, stilt av mange forskere, har vært om det eksisterer en sammenheng mellom fenomenene globalisering og ulikhet, altså om globalisering er en av de forklarende faktorene for den økte økonomiske ulikheten innad i land (Bergh & Nilsson, 2011:488). Da økonomisk ulikhet kan være skadelig for et lands økonomisk vekst på lang sikt, kan globalisering vise seg å ha en overordnet negativ innvirkning på lands økonomi dersom antagelsen om at globalisering fører til økt ulikhet stemmer. Dette forholdet kan altså ha store konsekvenser for et lands utvikling (OECD, 2015:26).

Det eksisterer ingen klar konsensus om forholdet mellom globalisering og ulikhet, men en overveldende del av feltet finner at globalisering fører til økt ulikhet (Bergh & Nilson, 2011; Lee et al, 2019; Dreher & Gaston, 2008), samtidig som andre finner at globalisering generelt fører til mindre ulikhet (Zhou et al, 2011). En rekke tidligere forskning har fokusert eksklusivt på enkeltmekanismer innenfor økonomisk globalisering, noe som blir å overse en substansiell del av globaliseringsprosessen. I denne artikkelen skal de tre hoveddimensjonene innenfor globalisering: økonomisk, politisk og sosial, presenteres og analyseres på lik linje med hverandre. Samtidig antas det at økonomisk globalisering er den dimensjonen som har størst effekt på ulikhet, ettersom forskningsfeltet er overveldet med resultater som peker mot dette. Tidligere forskning har i tillegg vist et klart skille mellom effekten globalisering har på ulikhet i lavere- og høyere- inntektsland, noe som denne artikkelen vil analysere ytterligere.

Selv med et bredt felt av empiriske analyser eksisterer det lite omfattende teori om hvorfor et slikt forhold skulle funnet sted. Denne artikkelen har derfor tatt utgangspunkt i teorier som både omhandler enkeltmekanismene innenfor økonomisk globalisering, og teorier for sosial og politisk globalisering separat. Dette er for å få en forståelse for hvilke mekanismer innenfor økonomisk globalisering som faktisk påvirker ulikhet, da feltet tidligere ikke har gjort dette skillet ved analyser om globalisering som en helhet. Målet med denne artikkelen er å bidra med empiri til et felt som behøver sterkere empirisk og et klarere teoretisk grunnlag for å komme nærmere en konsensus av hvilken effekt globalisering kan ha på ulikhet.

Forskningsspørsmål: *Fører økt globalisering til økt økonomisk ulikhet innad i land, og er det forskjell i utfallet ved høyere- og lavere- inntektsland?*

1.1 Forskningsdesign

Målet med artikkelen er å finne ut om det eksisterer en kausal sammenheng mellom økt globalisering og økt økonomisk ulikhet. Det eksisterer flere dimensjoner innenfor globalisering, og disse dimensjonene inneholder igjen en rekke mekanismer. Analysen vil dermed kontrollere for hva som eventuelt gjør at globalisering har en effekt på ulikhet: om det er de enkelte dimensjonene eller mekanismene innenfor disse, eller om er globalisering som en helhet påvirker ulikheten innad i land. En slik analyse krever data over lengre tid og over mange land, og det har dermed falt naturlig å produsere en statistisk regresjonsanalyse av paneldata for å komme frem til resultatene. Både globalisering og ulikhet defineres og operasjonaliseres gjennom tilhørende datasett: i tråd med tidligere forskning benyttes det anerkjente datasett som KOF-indeksen (Dreher, 2006) for globalisering og SWIID (Solt, 2019) med Gini koeffisienten for ulikhet som sammen går over 127 land fra 1970-2017. Deretter presenteres en rekke teorier om hva årsakssammenhengen til de ulike globaliseringsdimensjonene kan være, og hvordan den tidligere forskningen har angrepet spørsmålet samt deres resultater. Med utgangspunkt i teoriene og den tidligere forskningen produseres det en rekke hypoteser som testes i analysen sammen med en rekke kontrollvariabler. Disse innebærer utdanning, urbanisering, BNP per innbygger og menneskelig kapital. Det skilles og mellom lavinntektsland og høynntektsland, da det antas å være forskjell i effekten globalisering har på disse landenes nivå av ulikhet. Analysen tester som sagt forholdet mellom globalisering og ulikhet, men det anerkjennes at ulikhet er et omfattende fenomen, derav er ikke målet å dekke alle årsakene for fenomenets økning de siste 30 årene, men fokuserer på hvilken effekt *globalisering* har/har hatt på ulikhet.

2. Definisjoner og begreper

I denne delen av artikkelen skal det presenteres definisjoner for begrepene ulikhet og globalisering. Da begge fenomenene er svært omdiskuterte oppstår det et behov for å begrunne valgene som tas, og forklare hvordan fenomenene operasjonaliseres i analysen.

2.1. Ulikhet

Ulikhet er ujevn fordeling av blant annet goder, ressurser, inntekter og liknende, og kan, som nevnt innledningsvis, ha store innvirkninger på land og dets utvikling. Denne ujevne fordelingen eksisterer økonomisk, men skjer og over flere dimensjoner, spesielt sosialt. Utsatte grupper i samfunnet, spesielt de fattigste, påvirkes av ulikhet ved at tilgang på utdanning, familieliv, helse og samfunnsengasjement fordeles ujevnt over befolkningen, og fører til at disse gruppene underrepresenteres og ofte overses. Økonomisk ulikhet spiller ofte, og kan være forløperen til, den sosiale ulikheten og lar seg enklere operasjonalisere (Neckerman, 2004). Derfor er det den økonomiske dimensjonen det skal fokuseres på.

Det er lite konsensus i feltet som omhandler ulikhet om hva slags type ulikhet en bør forske på: lønnsulikhet, inntektsulikhet eller formueulikhet. Litteraturen angående globalisering og ulikhet tar i overveldende grad utgangspunkt i inntektsulikhet som måles av Gini koeffisienten, og dermed gjør denne artikkelen det samme. Gini koeffisienten er det målet på økonomisk ulikhet som har mest bredde i dataen, altså flest land og år, og er et viktig mål for å opprettholde sammenlignbarhet med liknende analyser (Solt, 2019). Formueulikhet er den mest omfattende formen for ulikhet, men da det er relativ stor mangel på data over tidligere år grunnet at det er et nylig opprettet mål på ulikhet vil det være mer lønnsomt for denne analysen og bruke inntektsulikhet.

Før en skal definere inntektsulikhet vil det først være nødvendig å definere hva som menes med inntekt. Definisjonen på inntekt er hentet fra Verdensbankens World Income Inequality Database (WIID) da datasettet som brukes i denne artikkelen (Standardized World Income Inequality Database, SWIID) er basert på dette. Inntekt innebærer en rekke variabler: arbeidsinntekt, inntekt fra selvstendig næringsvirksomhet, inntekt av leie unntatt husleie, boliginntekt, mottatte overføringer per dags dato og betalte overføringer (UNU-WIDER, 2018:3). Inntektsulikhet er dermed i hvilken grad slik inntekt fordeles ujevnt over en gruppe mennesker, her i land, og kan som nevnt over måles med Gini koeffisienten.

Gini koeffisienten i denne analysen er hentet fra Frederick Solts (2019) SWIID som er et av de mest brukte datasettene ved mål av ulikhet i nyere tid. Gini koeffisienten er et mål for relativ ulikhet som måler ulikhet over hele samfunnet fremfor å sammenligne ulike inntektsgrupper. Verdiene går fra 0, fullstendig likhet, til 100 hvor det er absolutt ulikhet og kun en person har all inntekten (Atkinson, 2015:39).

2.3. Globalisering

Globalisering er et vanskelig fenomen å måle og definere da det innebærer ulike dimensjoner som igjen inneholder ulike mekanismer. Fenomenet kan som en helhet beskrives som en prosess som bringer verden nærmere, gjennom handel, teknologi, informasjon, ideer, altså prosessen av å bli mer global (Scholte, 2005). Det at globalisering er en prosess, altså noe som skjer over tid, gjør det vanskelig å operasjonalisere. Et forsøk på å gjøre nettopp dette er KOF-indeksen (Dreher, 2006), som brukes av flere innen feltet (Lee et al, 2019; Bergh & Nilsson, 2011; Dreher & Gaston, 2008). Med utgangspunkt i denne indeksen for globalisering faller det naturlig å ta utgangspunkt i definisjonen denne indeksen baserer seg på. De presenterer globalisering som en «prosess av å skape nettverk av forbindelser mellom aktører ved inter- eller multikontinentale avstander, som utføres gjennom strømninger av informasjon, ideer, mennesker, kapital og goder. Prosessen eroderer nasjonale grenser, integrerer økonomier, kulturer, teknologier og politikk, og produserer komplekse forhold» (Clark, 2000:86; Norris, 2000:155).

Keohane og Nye (2000) har bidratt med å dele globaliseringsfenomenet inn i tre dimensjoner: økonomisk globalisering, sosial og kulturell globalisering, og politisk globalisering. Det er disse dimensjonene Dreher (2006) baserer sin KOF-indeks på: økonomisk globalisering innebærer flyt av varer, tjenester og kapital over lange distanser; sosial og kulturell globalisering innebærer spredningen av ideer, informasjon, bilder og mennesker; politisk globalisering innebærer en diffusjon, eller spredning, av myndigheters politikk eller styring (Keohane & Nye, 2000:4). Økonomisk globalisering er, som nevnt innledningsvis, den formen for globalisering som antas å ha sterkest effekt på ulikhet, og utdypes videre med Gallagher (2009) som definerer økonomisk globalisering ved integreringen av verdens økonomier gjennom en økning av bilaterale og multilaterale avtaler, regional handel og investeringer (Gallagher, 2009:280).

3. Teori

I denne delen av artikkelen skal det presenteres en rekke teorier som omhandler forholdet mellom globalisering og ulikhet. Som nevnt innledningsvis har det tidligere vært et stort fokus på mekanismene innen økonomisk globalisering, som økt internasjonal handel og utenlandske direkteinvesteringer, og teoridelen er delt inn tilsvarende sammen med teoriene om sosial og politisk globalisering. Det vil gjennomgående presenteres hypoteser som utredes fra teoriene. Hypotese 1 (H_1) estimerer at økt globalisering fører til økt ulikhet.

3.1. Økonomisk globalisering

Disse teoriene tar i hovedsak for seg forholdet mellom lønnsulikhet og mekanismer innenfor økonomisk globalisering, da det er en mangel på teorier som innlemmer inntektsulikhet innenfor de økonomiske mekanismene handel og investering. Teoriene er likevel anvendelige da lønnsinntekt inngår i inntektsulikheten som måles i analysen. H_2 estimerer at økonomisk globalisering fører til økt ulikhet.

3.1.1. Handelsglobalisering

En av de mest fundamentale teoretiske modellene om handel er den teoretiske modellen Heckscher-Ohlin (HO) (Khan, 1980:527). Modellen tar utgangspunkt i at omsetning av varer gjennom handel er en sammensetning av faktorer, som her innebærer arbeid og kapital, som fritt kan bevege seg mellom industrier (Leamer, 1996:1; Gallagher, 2009:282). En forenkling av HO-modellen inneholder to ulike land, to ulike typer varer og to typer produksjon, her enten faglært eller ufaglært arbeidskraft. Land med overflod av faglært arbeidskraft burde spesialisere seg i produksjon og eksport av varer som krever mer intens faglært arbeidskraft, og land med overflod av ufaglært arbeidskraft burde spesialisere seg i produksjon av, og eksportere varer, som krever mindre faglært arbeidskraft (Pavcnik, 2011:241). Da faglært arbeidskraft ofte i overflod i industrialiserte og høyinntektsland land, grunnet tilgangen på utdanning, er det naturlig at slike forhold vil gå langs linjene av i- og u-land, eller høy- og lav-inntektsland (Kanbur, 2000). En slik handelsmodell estimerer at land med overflod av faglært arbeidskraft vil ha et større lønnsgap mellom faglært og ufaglært arbeidskraft da de ufaglærte får mindre arbeid grunnet varene de prioriterer å produsere og eksportere. Land med overflod av ufaglært arbeidskraft vil ha et mindre lønnsgap da ufaglært arbeidskraft er viktigere for produksjonen, og lønnsgapet vil dermed være mindre (Pavcnik, 2011:241-2).

Stolper-Samuelsson (SS) teoremet er en utvidelse av HO-modellen, og teoremet sier seg enig i at globalisering gjennom økt internasjonal handel, vil øke etterspørselen for ufaglært arbeidskraft i u-land, og dermed minske ulikheten i disse landene, og samtidig øke etterspørselen av faglært arbeidskraft i i-land, og øke ulikheten i disse landene (Zhu & Trefler, 2005:22). Teoremet forklarer at økt internasjonal handel og mindre handelsbarrierer kan føre til en høyere pris på produkter ved økt konkurranse og komparative fortrinn (Gallagher, 2009:282). Komparative fortrinn vil si at man produserer et produkt mer effektivt sammenlignet med andre land (Røste, 2013: 204). Dette skjer oftest ved produksjon som krever faglært arbeidskraft, og vil dermed øke prisen på produktene grunnet konkurransen og effektivitetsnivået. Dette vil igjen føre til at lønnen til faglærte arbeidere øker, som igjen vil føre til en økning i lønnsulikhet gjennom en økning i lønn og etterspørsel av faglært arbeidskraft, og et større gap til ufaglært arbeidskraft (Hanson & Harrison, 1999:126).

H₃: Hvis disse teoriene stemmer vil vi se en forskjell i økonomisk ulikhet mellom høy- og lav-inntektsland, hvorav økonomisk globalisering gjennom økt internasjonal handel fører til økt ulikhet i høyinntektsland, og mindre ulikhet i lavinntektsland.

3.1.2. Finansiell globalisering

Utenlandske direkteinvesteringer er en av hovedmekanismene innen finansiell globalisering og skjer når multinasjonale selskaper flytter fysiske operasjoner fra et land til et annet (Gallhager, 2009:283). Feenstra & Hanson (1997) formulerer en teoretisk modell om at økning i kapital og utkontraktering av arbeidskraft gjennom utenlandske investeringer vil føre til en økning i etterspørselen av faglært arbeidskraft i *både* i-land og u-land. Mobiliteten av kapital som kommer som et resultat av mer åpne økonomier, og deretter utkontraktering av arbeidskraft, vil føre til en lavere relativ lønn i ufaglært arbeidskraft i både i-land og u-land, grunnet den økte etterspørselen av faglært arbeidskraft (Feenstra & Hanson, 1995:2). De eksemplifiserer med forholdet mellom i-landet USA og, det tidligere u-landet Mexico. De finner at en økning av kapital i Mexico gjennom investeringer fra USA vil føre til en lavere relativ lønn for ufaglært arbeidskraft i begge land. Dette er fordi aktivitetene bedriftene fra USA ønsker å utføre i Mexico vil kreve mer faglært arbeidskraft i Mexico enn den som tidligere ble produsert, men kreve mindre faglært arbeidskraft enn den som tidligere ble produsert i USA. De arbeidsplassene som da blir igjen i USA er av typen som krever faglært arbeidskraft, og etterspørselen av faglært arbeidskraft øker i begge land, noe som resulterer i relativt høyere lønn for faglært arbeidskraft, og dermed mindre for ufaglært arbeidskraft (Feenstra & Hanson, 1995:3). Finansiell globalisering i firmaer, gjennom utenlandske direkteinvesteringer og utkontraktering av

arbeidskraft, vil kunne være en faktor som bidrar til økningen i lønnsgapet mellom faglært og ufaglært arbeidskraft i både i-land og u-land.

H4: Finansiell globalisering vil føre til økt ulikhet, og vi vil ikke se noen forskjell mellom høy- og lavinntektsland.

3.2. Sosial globalisering

En teori som kan peke på at sosial globalisering har en innvirkning på ulikhet er av Atkinson (1997). Han forutser at endringer i sosiale normer og ideer, som kan komme av økt interaksjon og integrasjon mellom land, kan ha en påvirkning på økonomisk ulikhet gjennom blant annet innflytelse på fagforeninger. Han presenterer at sosiale normer bestemmer hvor grensene for lønn egentlig ligger gjennom en følelse av rettferdighet (Atkinson, 1997:310). Disse sosiale normene kan ifølge Atkinson være i tråd med individuell rasjonalitet selv når det kommer i konflikt med egen økonomisk vinning. Personlig rykte er vel så viktig som økonomisk velstand. En økning i lønnsgapet i en bedrift kan derfor føre til en økt aksept av situasjonen, da de sosiale normene rundt personlig rykte gjør at det er verre å stå imot bedriften og risikere å miste jobben enn å akseptere lønnsgapet og beholde jobben (Atkinson, 1997:310-11).

H5: Sosial globalisering fører til økt ulikhet, da økt aksept for lønnsgap kan gjøre at bedriftene ikke får motstand og kan øke eller senke lønninger deretter. Det er ikke antatt noen forskjell i påvirkning mellom lav- og høy-inntektsland.

3.3. Politisk globalisering

Politisk globalisering er som tidligere definert som en diffusjon, eller spredning, av myndigheters politikk eller styring. Det måles gjennom blant annet antall ambassader, fredsavtaler og variasjon i disse. Innenfor dette rammeverket er det vanskelig å finne teorier som knytter den politiske dimensjonen av globalisering og økonomisk ulikhet til hverandre. I likhet med Bergh og Nilsson (2011), velger jeg derfor å anta det ikke vil være en sammenheng videre i analysen grunnet mangelen på både teori og empiri på området. Hvis det likevel eksisterer en sammenheng, at den økte politiske spredningen har gjort at land øker i økonomisk ulikhet kan dette, etter min mening, ha skjedd ved at det økte politiske samarbeidet mellom land kan ha resultert i en økning i handel eller utenlandske direkteinvesteringer. Altså gjennom nye avtaler eller tilstedeværelse av samarbeidsland som tidligere ikke var tilgjengelige å samarbeide med.

H6: Det antas å ikke være en sammenheng mellom politisk globalisering og ulikhet.

4. Tidligere forskning

I denne delen av artikkelen skal det presenteres en rekke tidligere forskning om forholdet mellom globalisering og ulikhet. Dette er viktig å vise hvordan forskere tidligere har angrepet spørsmålet for å vise hva utgangspunktet er når det i denne artikkelen er et mål å bidra med empirisk belegg for å skape en sterkere konsensus i feltet. Den tidligere forskningen er i tillegg med på å forsterke eller svekke antagelsene rundt hypotesene som produseres.

4.1. Handel og ulikhet

En rekke litteratur (Borjas & Ramey, 1994; Marjit et al, 2004) har tatt for seg hvilken påvirkning økt internasjonal handel, en av hovedmekanismene innenfor økonomisk globalisering, har på ulikhet. Borjas og Ramey (1994) tar for seg den økende lønnsulikheten i USA, fra 1964-1991, og finner at det eneste som korrelerer med lønnsulikheten er handelsunderskudd, at importen blir større enn eksporten, i holdbare varer i % av BNP. Holdbare varer er varer som ikke slites raskt, som bilindustrien, ikke-elektriske maskiner og primærmotaller. Dette har ifølge Borjas & Ramey (1994) en påvirkning på lønnsulikhet da slike industrier er mer konsentrerte enn andre og betaler generelt mer i lønn, selv etter man tar høyde for observerbare forskjeller i arbeidere (Borjas & Ramey, 1994:13). Dette indikerer at økt handel, som kan resultere i handelsunderskudd, kan føre til økt ulikhet i industriland liknende USA.

Marjit et al (2004) gjennomfører en teoretisk analyse om påvirkningen handel har på lønnsulikhet i utviklingsland, med fokus på arbeidsspesialisering. De mener at Stolper-Samuelsson teoremet SS-teoremet og HO-teorien har for enkle modeller med utgangspunkt i kun to industrier i to ulike land. De utvikler derfor en multisektormodell for å innlemme mangfoldige eksportmønstre over ulike industrier og land, fremfor en enkel to-industri modell slik som HO-modellen. Et generelt utfall var at hvis et liberalt handelsregime, som i de fleste industriland og høyinntektsland, reduserer kostnaden på kapital, vil gevinsten til ufaglærte arbeidstakere i utviklingsland og lavinntektsland øke relativt til faglært arbeidskraft på grunn av intensiteten av kapital i den ufaglærte produksjonen. Her finner de at ufaglært arbeidskraft får høyere lønn i alle tilfeller, og derav at økt internasjonal handel vil føre til en minskning i lønnsulikhet mellom ufaglært og faglært arbeidskraft i utviklingsland (Marjit et al, 2004).

Her forsterker den tidligere forskningen H_3 : økonomisk globalisering gjennom økt internasjonal handel fører til økt ulikhet i høyinntektsland, og lavere ulikhet i lavinntektsland.

4.2. Generelle forhold

Lee et al (2019), Dreher og Gaston (2008) og Bergh og Nilsson (2011) finner alle at globalisering fører til økt inntektsulikhet, og forsterker H_1 . De benytter alle seg av KOF-indeksen for globalisering, og tester for globalisering som en helhet samt isolering av de ulike dimensjonene. De tar derimot i bruk ulike datasett for å måle inntektsulikhet: Dreher og Gaston benytter seg av to indekser, en for industriell lønnsulikhet og en for husholdningsinntektsulikhet, begge hentet fra United Nations Development Organization (UNIDO); Lee et al (2019) og Bergh og Nilsson (2011) bruker Gini koeffisienten fra Solt's (2019) SWIID. Artiklene kritiserer den eksisterende litteraturen for å være ensidig ved å ikke kontrollere for de ulike globaliseringsdimensjonene men heller fokusere på enkeltmekanismer innenfor en enkelt dimensjon, som internasjonal handel innenfor økonomisk globalisering. Artiklene har derimot ulike funn angående hva slags land som blir mest påvirket av globaliseringens effekt på ulikhet: Lee et al (2019) finner at globalisering fører til størst økning i ulikhet i ikke-OECD land og lavinntektsland, hvorav Bergh & Nilsson (2011) og Dreher og Gaston (2008) finner sterkest signifikans mellom globalisering og ulikhet i OECD-land og høyinntektsland og ingen robust påvirkning i lavinntektsland.

Lee et al (2019) kontrollerer for politisk, økonomisk og finansiell risiko gjennom Country-Risk Indeksen, og finner at mindre finansiell og økonomisk risiko, altså økt stabilitet innenfor disse sektorene, kan senke effekten globalisering har på ulikheten i et land. Artikkelen konkluderer med at finansielle institusjoners stabilitet er essensielt for en effektiv allokering av ressurser og dermed en minskning i ulikhet. Når de tester for politiske risikoer med globalisering viser det seg å ha signifikant positivt påvirkning på ulikhet, noe som vil si at en nedgang i politisk risiko vil føre til en økning i ulikhet gjennom globalisering. Dette tolker de som at myndighetene må ha klarere politikk når det kommer til omfordeling av inntekter, ved å prioritere å stabilisere økonomisk og finansiell sektor (Lee et al, 2019:385,396). Lee et al (2019) har i tillegg den seneste analysen: 1984-2014 (Lee et al), 1970-2005 (Bergh & Nilsson) og 1970-2000 (Dreher & Gaston). En annen ulikhet ved analysene er kontrollvariablene de benytter seg av.

Dreher og Gaston (2008) antar at økonomisk globalisering har sterkest effekt på lønnsulikhet, og at politisk og sosial globalisering har sterkest effekt på inntektsulikhet grunnet effekten av sosialpolitikk. De kontrollerer for hvorvidt et land er en velferdsstat og har to antagelser for hvordan globalisering kan påvirke ulikhet: 1) Globalisering fører til et press på velferdsstaten og gjør at politikk angående arbeidsmarkedet vil tendere mot lavere krav til lønns-og

arbeidsforhold for å kunne konkurrere om investeringer, altså at globalisering fører til økt ulikhet. 2) Sosialpolitikken i et land vil søke å minimere konsekvensene globalisering fører med seg på den mer sårbare arbeidsklassen, og at globalisering dermed kan føre til mindre ulikhet (Dreher & Gaston, 2008:517-18). De skiller ikke mellom dimensjonene ved analysing av resultatene, men konkluderer med at globalisering er mer mangfoldig og påvirker ulikheten i OECD-land mer enn man tidligere trodde (Dreher & Gaston, 2008:519,531).

Bergh og Nilsson (2011) kontrollerer for økonomisk frihet gjennom Economic Freedom Index (EFI) som går langs 5 dimensjoner for økonomisk frihet: Størrelse på myndighetene, juridisk struktur og sikkerhet rundt eiendomsrett, tilgang på sikre penger, frihet til å handle internasjonalt, regulering av kreditt, arbeid og bedrifter. De finner i analysen at frihet til å handle internasjonalt, som nesten er identisk med handelsglobalisering, hadde den mest robuste effekten på inntektsulikhet i OECD-land og høyinntektsland, sammen med økonomisk globalisering. I tillegg fant de en signifikant, men svak, positiv sammenheng mellom sosial globalisering og ulikhet i middels- og lavinntektsland, som de i likhet med denne artikkelen henviser til Atkinson (1997) for å forklare, og forsterker dermed H_5 (Bergh & Nilsson, 2011:500).

Zhou et al (2011) finner en motsatt effekt av globalisering på ulikhet enn de tidligere nevnte artiklene: at globalisering fører til mindre ulikhet. Artikkelen analyserer hvorvidt Washingtonkonsensusen er konsistent eller ikke, og presiserer at om det viser seg at globalisering fører til økt ulikhet vil det bety at den er inkonsistent. Washingtonkonsensusen går ut på at økt økonomisk vekst gjennom liberalisert handel og kapitalflyt, to mekanismer innenfor økonomisk globalisering, vil føre til mindre ulikhet. Da inntektsulikhet hemmer økonomisk vekst vil globalisering antas å ha en indirekte negativ effekt på den økonomiske veksten i et land dersom det fører til mer ulikhet (Zhou et al, 2011:2). De finner at globalisering minsker inntektsulikhet og konkluderer med at de finner empirisk bevis på at Washingtonkonsensusen promoterer økonomisk likhet fremfor ulikhet (Zhou et al, 2011:9).

Den tidligere forskningen viser hvorfor det er viktig med mer empiri til feltet, da det eksisterer så ulike funn i liknende artikler. Metoden som presenteres under, sammen med operasjonaliseringen av fenomenene og variablene artikkelen tar for seg, er utredet i stor grad fra den tidligere forskningen og teoriene presentert over.

5. Metode

I denne delen av artikkelen skal variablene som brukes i analysen presenteres sammen med fremgangsmåten for regresjonsanalysen av paneldataen. Den avhengige variabelen er inntektsulikhet, og de uavhengige variablene er globalisering, dets dimensjoner, og kontrollvariablene utdanning, urbanisering, real BNP per innbygger, menneskelig kapital, og landets type inntekt. Teoriene og den tidligere forskningen har lagt grunnlaget for operasjonaliseringen av de kompliserte fenomenene ulikhet og globalisering. Valg av kontrollvariabler vil begrunnes i dette kapitlet gjennom liknende forklaringer.

5.1. Avhengig variabel - Inntektsulikhet

For å måle ulikhet benytter denne oppgaven seg av, som nevnt tidligere, SWIID (Solt, 2019). Datasettet bruker Gini koeffisienten som et mål på ulikhet, og er som nevnt tidligere et av de mest brukte datasettene for ulikhet i nyere tid. Solt (2019) har fokusert på å fylle gapet i forskningen på inntektsulikhet ved å bidra med økt bredde i dekning av ulikhetsdata og dermed øke sammenlignbarheten til datasettet (Solt, 2019:1). Datasettet inkluderer 15730 Gini koeffisienter fra 196 land fra 1960-2018, og viser at dekningen av dataen bredere enn ved noe annet datasett (Solt, 2019:5). SWIID tar utgangspunkt i Luxemburgs inntektsstudie (LIS) og Verdensbankens WIID som igjen inneholder data fra en rekke ulike datasett. Med disse to datasettene kan SWIID generere, gjennom LIS og WIID, hva Gini koeffisienten *ville vært* i land/år som ikke er inkludert i datasettene fra før. Det er dette som gjør at datasettet har økt sammenlignbarhet og benyttes av et mangfold av disipliner utover økonomiske studier: statsvitenskap, sosiologi, offentlig helse og psykologi (Solt, 2019:2).

Da Gini koeffisientene for hvert år i hvert land er delt inn i 100 variabler for å vise bredde for ulikhet innad i land, er en nødt til å addere disse 100 for å få en indeks for inntektsulikheten i landet. Denne indeksen viser da skalaen 0-100 som Gini koeffisienten er kjent for hvor 0 er total likhet og 100 er total ulikhet. I denne analysen er det inntektsulikhet per innbygger som måles, og slik vi ser i Tabell 1 er det høyeste et land har vært i løpet av tidsperioden 67,19 av 100.

5.2. Uavhengige variabler

5.2.1. Globalisering

KOF-indeksen for globalisering (Gygli et al, 2019) er den mest populære globaliseringsindeksen per dags dato. KOF-indeksen ble utviklet først av Dreher (2006) og

videreutviklet av det Sveitsiske økonomiske instituttet KOF. Datasettet inneholder årlig data fra 1970-2017 over 203 land og inneholder en rekke underkategorier for å vise bredden innad i de ulike dimensjonene økonomisk, sosial og politisk globalisering. Alle variablene beskrives i en skala fra 0-100, hvor 100 er mest globalisert og 0 er minst. Som vi ser i Tabell 1 er det landet som har hatt lavest nivå i løpet av det effektive tidsrommet 14,25 av 100, og det landet mest globalisering over tid har hatt 91,31 av 100. I dimensjonene er det, i tillegg til den faktiske aktiviteten som er globalisering i handling, tatt høyde for politikk, ressurser, institusjoner og omgivelser som tillater denne aktiviteten å skje eller forsterker den (Gygli et al, 2019).

Variablene i indeksen er satt sammen som følger: Økonomisk globalisering er igjen delt inn i to underkategorier: handelsglobalisering og finansiell globalisering. Disse innebærer målinger for internasjonal handel og internasjonale investeringer og gjeld, mangfoldet og variasjonen i dette, samt lovpålagte rammeverk for det økonomiske handlingsrommet, som tariffen, skatter, restriksjoner og avtaler med andre land. Sosial globalisering er delt inn i kategoriene mellommenneskelig-, informasjons-, og kulturell globalisering. Disse innebærer immigrasjon, internasjonal trafikk over telefon, internasjonale studenter og turister; teknologiske fremskritt som internett og TV, og tilgang til disse; antall IKEA og McDonalds i et land, handel i kulturelle goder og tjenester, sivile friheter, kjønnsforhold og internasjonale varemerker. Politisk globalisering inneholder en evaluering av antall ambassader, internasjonale ikke-statlige organisasjoner, fredsavtaler og variasjon i disse, og antall fredsoppdrag gjennom FN et land har bidratt i (Gygli et al, 2019).

5.2.2. Kontrollvariabler

Kontrollvariablene som nevnes under benyttes for å teste robustheten til effekten globalisering har på ulikhet. I tillegg til disse kontrolleres det for hvorvidt landene er lav- eller høyinntektsland ved å isolere disse i egne analyser ved Tabell 3 og 4 for å få et overblikk over hvilke dimensjoner innenfor globalisering som kan påvirke de ulike landene forskjellig.

Variablene for høyere utdanning og menneskelig kapital kontrollerer for hvor stor prosentandel av befolkningen som har høyere utdanning over 25 år, bachelor eller høyere, og hvor stor verdi utdanning har for samfunnet i form av kapital. Disse variablene vil kunne gi en pekepinn på robustheten til teoriene om arbeidsspesialisering: HO-modellen, SS-teoremet og Feenstra & Hansons (1996) teori om utenlandske direkteinvesteringer, som alle antar at arbeidsspesialisering ligger til rette for at økonomisk globalisering har effekt på ulikhet, og

utdanning er en forutsetning for faglært arbeidskraft. En motsetning til dette kan være at det i land med høy prosent av høyere utdannede kan finne sted at lønnen for de faglærte ikke øker drastisk da det er en større mengde mennesker i den ellers «eksklusive» gruppen (Bergh & Nilsson, 2011:493). Variabelen for høyere utdanning er hentet fra World Banks World Development Indicators (WDI) (Azevevo, 2011), og variabelen for menneskelig kapital er hentet fra Penn World Tables (PWT) (Feenstra et al, 2015).

Urbanisering kontrolleres for da det ifølge Bergh og Nilsson (2011:494) ofte speiler et lands økonomiske utvikling. Dette skal kontrolleres for da det kan ha en effekt på hvor hurtig et land globaliseres, altså være en forsterkende variabel på globaliseringens effekt på ulikhet. Jo større andel av befolkningen som bor i urbane strøk, jo mer vil globalisering påvirke befolkningen da den er mer sentralisert. Dataen er hentet fra World Banks WDI (Azevevo, 2011) og beskriver hvor stor prosentandel av befolkningen som bor i urbane strøk.

Real BNP per innbygger som kontrolleres for da det ofte brukes som et mål på levestandard (Bergh og Nilsson, 2010:1194), dataen er hentet fra Maddison Project Database (MPD) (2018). Variabelen er utredet for å kunne sammenligne på tvers av land da «real» i dette tilfellet betyr at dataene er basert på den amerikanske dollaren i 2011, og korrigert for inflasjon for å øke variabelens sammenlignbarhet (Bolt et al, 2018).

Analysen deles inn i tre tabeller: en for alle 127 land samlet, en for lav- og lavere middels-inntektsland og en for høy- og høyere middels-inntektsland. En stor del av den tidligere forskningen og teoriene finner ulike resultater for ulike typer inntekts-land. En grunn til dette kan være at flere u-land hadde tendenser mot en isolasjonistisk økonomisk politikk etter 2. verdenskrig. Europa, Japan og Asias nyindustrialiserte land valgte økonomisk integrasjon med USA og fulgte den teknologiske utviklingen med USA i teten, som deretter førte til den økte graden av integrert og åpen global økonomi. Flere av de isolasjonistiske landenes økonomi kollapset da det økonomiske og teknologiske gapet ble for stort. Problemet å integrere land med enorme mengder ufaglært arbeidskraft inn i økonomien kan ha ført til at globalisering påvirker ulikheten i inntekts-landene forskjellig (Leamer, 1996:2-3).

5.3. Hypoteser

Med utgangspunkt i teoriene og den tidligere forskningen er det produsert en rekke hypoteser som beskriver hva som antas å finne i analysen. Hver hypotese har følgelig en null-hypotese som er sann dersom forholdet som beskrives i hypotesen viser seg å være ikke-signifikant. Hypotesene som skal testes i analysen er som følger:

- H₁** Økt globalisering fører til økt ulikhet.
- H₂** Økt økonomisk globalisering fører til økt ulikhet.
- H₃** Økt handelsglobalisering fører til økt ulikhet i høyinntektsland og lavere ulikhet i lavinntektsland.
- H₄** Økt finansiell globalisering fører til økt ulikhet.
- H₅** Sosial globalisering fører til økt ulikhet.
- H₆** Politisk globalisering vil ikke være signifikant.
- H₇** Større prosent av befolkning med høyere utdanning vil føre til mindre ulikhet.
- H₈** Økt menneskelig kapital fører til mindre ulikhet.
- H₉** Økt urbanisering vil føre til økt ulikhet.
- H₁₀** Høyere BNP per innbygger fører til mindre ulikhet.
- H₁₁** Lavinntektsland vil ha mindre effekt av globalisering på ulikhet enn høyinntektsland.

Tabell 1: Deskriptiv statistikk

Variabler	N	Min	Maks	Gj. snitt	St. avvik
Inntektsulikhet (Gini)	5448	17,52	67,19	38,51	8,85
Globalisering	9226	14,25	91,31	49,60	16,48
Økonomisk globalisering	8841	11,12	95,28	49,34	16,51
Handelsglobalisering	8861	9,27	96,96	49,02	17,64
Finansglobalisering	8901	4,67	98,20	49,64	18,12
Sosial globalisering	9492	4,79	92,26	49,93	21,96
Politisk globalisering	9492	1,19	98,58	49,75	24,76
Høyere utdanning (% av befolkningen)	1296	0	63,84	7,55	9,110
Urbanisering (% av befolkningen)	15332	2,07	100	49,71	24,82
BNP per innbygger	17441	134	220717	6753,06	11113,26
Menneskelig kapital	8299	1,00	3,97	2,06	0,72

5.4. Fremgangsmåte

Med utgangspunkt i variablene overfor har det falt naturlig å gjennomføre en regresjonsanalyse av paneldataen i dataprogrammet STATA. Dette er som nevnt over for å se hvorvidt det eksisterer årsakssammenhenger mellom variablene, som enten kan støtte eller forkaste hypotesene nevnt over. For å finne ut hvilken type regresjonsanalysen dataen burde gjennomgå

har datasettet blitt kontrollert for Hausman-testen som viser hvordan dataen bør behandles. Resultatene viste at p-verdien var $< 0,05$ og da at fiksede effekter var det beste for å gjennomføre analysen. Fiksede effekter brukes ofte når det oppstår en del «missing values», manglede verdier, som kan skje når variablene som brukes er hentet fra ulike datasett. Det brukes for å unngå at dataen som mangler for noen land eller noen år ikke påvirker resultatene i analysen (Allison, 2005). Det effektive tidsrommet i datasettet benyttet her er 1970-2017 over 127 land, da dette er de landene og de årene datasettene som benyttes har til felles. Verdiene som mangles enten ved et år eller et land for en variabel er i tillegg utsatt for Multiple Imputations (MI) i STATA, flere imputasjoner, som er en statistisk teknikk som estimerer et sett av sannsynlige verdier for manglende data. Verdiene som mangler erstattes av de estimerte verdiene for å lage et «komplett» datasett. Dette gjør dataen mindre pålitelig da det ikke er faktiske data i disse tilfellene, kun estimerte, men det er nødvendig i dette tilfellet da dataen som mangler er tilfeldig og ikke konsistent for en enkel variabel, år eller land.

Fiksede effekter i en regresjonsanalyse gjør at variasjonen i hver enkelt variabel isoleres fremfor variasjonen mellom variablene. Dette gjør at standardfeilen til de enkelte variablene kan øke drastisk, og derfor er regresjonsanalysen testet for heteroskedastisitet, altså at variasjonen øker drastisk og skaper klynger i standardfeilene. Wald-testen (Greene, 2000) er utført for å teste for dette da fenomenet og har en tendens til å skape lavere p-verdier enn de egentlig er. P-verdiene markerer signifikansnivået til sammenhengen mellom den avhengige og de uavhengige variablene, altså hvorvidt resultatene kan generaliseres til befolkningen. Det viste seg at analysen ikke inneholdt heteroskedastisitet da p-verdien $< 0,05$, og analysen ble videre utført deretter. Datasettet er og kontrollert for autokorrelasjon gjennom kommandoen *xtserial* i STATA som er basert på Woolridges test. Resultatene viste seg signifikante og paneldataen inneholdt ingen autokorrelasjon.

Signifikansnivået er satt til $p < 0,05$, i tabellene representert gjennom **, som er vanlig innen samfunnsvitenskapelig forskning da variablene som brukes er dynamiske og generelt vanskelig å generalisere. Det er i tillegg gjennomført en korrelasjonstest på alle variablene (Tabell C), hvorav alle variablene korrelerte og viste en statistisk sammenheng.

6. Analyse

Tabellene 2, 3 og 4 viser resultatene fra regresjonsanalysene i blokkvise regresjonstabeller. I denne delen av artikkelen skal resultatene fra analysene presenteres og tolkes, hvorav fokuset ligger på hvorvidt det eksisterer en årsakssammenheng mellom inntektsulikhet, globalisering og kontrollvariablene, og om hypotesene bekreftes eller forkastes.

Tabell 2: Regresjonsanalyse med fiksede effekter

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4		Modell 5		Modell 6	
	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil
Konstant	38,675***	1,096	37,906***	0,013	37,151***	1,081	38,053***	1,043	38,045***	1,148	37,7942***	1,076
Globalisering	0,094***	0,017										
Økonomisk globalisering			0,074***	0,013								
Handelsglobalisering					0,015	0,190						
Finansiell globalisering							0,070***	0,010				
Sosial globalisering									0,040**	0,016		
Politisk globalisering											0,051***	0,012
Urbanisering	-0,027	0,024	-0,014	0,024	-0,014	0,024	0,001	0,023	-0,023	0,025	-0,018	0,024
Høyere utdanning	0,069**	0,023	0,054**	0,023	0,083**	0,023	0,045*	0,023	0,082***	0,023	0,087***	0,023
Menneskelig kapital	-1,987**	0,797	-1,274*	0,570	0,266	0,685	-1,64**	0,702	-0,462	0,763	-1,065	0,749
Real BNP per innbygger	-7,62e	0,00001	-8,19e	0,001	-0,001	0,001	-8,78e	0,001	-0,001	0,001	-9,40e	0,001
	N = 654		N = 654		N = 654		N = 654		N = 654		N = 654	
	R ² (Within)=0,129		R ² (Within)=0,130		R ² (Within)=0,087		R ² (Within)=0,158		R ² (Within)=0,094		R ² (Within)=0,113	

P-verdi er representert i *: *** = p < 0,01, ** = p < 0,05, * p < 0,1

6.1. Overordnede funn

I Tabell 2 kan vi se at variabelen for globalisering i Modell 1 har en signifikant positiv effekt på inntektsulikhet. Det samme gjelder variablene for økonomisk globalisering i Modell 2, finansiell globalisering i Modell 4, sosial globalisering i Modell 5 og politisk globalisering i Modell 6. Isolert viser handelsglobalisering ingen signifikant effekt på inntektsulikhet. Dette bekrefter H_1 , H_2 , H_4 og H_5 , men forkaster H_3 og H_6 . Styrken på koeffisientene viser at globalisering som en helhet har sterkest effekt på ulikhet, økonomisk og finansiell globalisering er sterkest av dimensjonene, og at sosial globalisering har den svakeste effekten på ulikhet av dimensjonene.

Kontrollvariabelen for høyere utdanning viser seg signifikant i alle modellene bortsett fra Modell 4, og viser et positivt forhold til inntektsulikhet. Dette avkrefter H_7 . Land med større prosentandel over 25 som har fullført høyere utdanning vil ha en høyere inntektsulikhet, men høyere utdanning påvirker ikke utfallet til finansiell globalisering og ulikhet.

Variabelen for menneskelig kapital viser seg signifikant i Modell 1 og 4, og da koeffisienten har et negativt fortegn ser vi at høyere menneskelig kapital i land fører til mindre inntektsulikhet. Variabelen er derimot ikke signifikant i de resterende modellene, som tilsier at menneskelig kapital kun påvirker globaliseringsprosessen som en helhet og ved finansiell globalisering, og at effekten er sterk når signifikant. Dette bekrefter H_8 i tilfellene ved overordnet globalisering og finansiell globalisering, men avkrefter hypotesen i de andre tilfellene.

Verken kontrollvariabelen for urbanisering eller for real BNP per innbygger viste signifikans i analysen. Dette avkrefter H_9 og H_{10} . Urbanisering har negativt fortegn i alle modellene bortsett fra i Modell 4, som tilsier at økt urbanisering vil kunne føre til mindre ulikhet, med unntak av ved finansiell globalisering, men urbanisering viser seg likevel ikke signifikant i noen av modellene. Det samme viser variabelen for real BNP per innbygger, at økt real BNP per innbygger fører til mindre ulikhet, men igjen viste ikke variabelen noen signifikans i analysen.

6.2. Kontrollert for type land

I Tabell 3 ser vi tilnærmet de samme effektene mellom globalisering og ulikhet som i Tabell 2, hvor den eneste dimensjonen av globalisering som ikke viser seg signifikant er handelsglobalisering. Generelt har globaliseringsdimensjonene som viste seg signifikante økt i styrke.

Tabell 3: Regresjonsanalyse med fiksede effekter for høy- og middels høyinntektsland

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4		Modell 5		Modell 6	
	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil
Konstant	37,735***	1,522	37,383***	1,517	36,427***	1,543	37,913***	1,494	37,501***	1,573	36,818***	1,517
Globalisering	0,105***	0,021										
Økonomisk globalisering			0,079***	0,017								
Handelsglobalisering					0,015	0,015						
Finansglobalisering							0,075***	0,012				
Sosial globalisering									0,062***	0,020		
Politisk globalisering											0,059***	0,015
Urbanisering	-0,006	0,021	-0,008	0,029	0,001	0,029	0,021	0,028	-0,012	0,029	-0,001	0,029
Høyere utdanning	0,083***	0,026	0,073***	0,026	0,101***	0,026	0,064**	0,026	0,094***	0,026	0,102***	0,026
Menneskelig kapital	-3,34e***	0,001	-2,663***	0,912	-0,825	0,860	-3,145***	0,884	-1,990**	0,939	-2,162**	0,896
Real BNP per innbygger	-4,34e	0,001	-1,88e	0,001	-5,65e	0,001	-1,16e	0,001	-4,57e	0,001	-6,30e	0,001
	N = 460		N = 460		N = 460		N = 460		N = 460		N = 460	
	R ² = 0,144		R ² = 0,139		R ² = 0,093		R ² = 0,171		R ² = 0,111		R ² = 0,126	

P-verdi er representert i *: *** = p < 0,01, ** = p < 0,05, * p < 0,1

Tabell 4: Regresjonsanalyse med fiksede effekter for lav- og middels lavinntektsland

	Modell 1		Modell 2		Modell 3		Modell 4		Modell 5		Modell 6	
	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil	B-koeff	St. feil
Konstant	39,986***	1,372	39,314***	1,216	39,258***	1,256	39,197***	1,198	38,475***	1,472	39,412***	1,309
Globalisering	0,048	0,035										
Økonomisk globalisering			0,077***	0,023								
Handelsglobalisering					0,018	0,018						
Finansglobalisering							0,069***	0,017				
Sosial globalisering									-0,023	0,024		
Politisk globalisering											0,013	0,023
Urbanisering	-0,091**	0,045	-0,105**	0,043	-0,083*	0,045	-0,075*	0,040	-0,056	0,044	-0,074*	0,044
Høyere utdanning	-0,047	0,076	-0,099	0,076	-0,045	0,077	-0,092	0,074	-0,035	0,076	-0,036	0,076
Menneskelig kapital	2,166	1,141	2,267*	1,161	3,193***	1,159	1,886	1,158	3,870***	1,298	2,872**	1,386
Real BNP per innbygger	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
	N = 194		N = 194		N = 194		N = 194		N = 194		N = 194	
	R ² =0,140		R ² =0,187		R ² = 0,135		R ² = 0,211		R ² =0,134		R ² =0,131	

P-verdi er representert i *: *** = $p < 0,01$, ** = $p < 0,05$, * $p < 0,1$

En forskjell fra Tabell 2 er at menneskelig kapital viser en signifikant sterk negativ effekt på ulikhet i flere tilfeller enn i Tabell 2 hvorav variabelen kun er ikke-signifikant i Modell 3.

Dette kan bety at menneskelig kapital ikke påvirker ulikhet ved tilfeller av handelsglobalisering i et land med høyere inntekter.

I tillegg ser vi at signifikansen til variabelen for høyere utdanning øker i analysen for høyinntektsland, hvor variabelen viser seg signifikant ved finansiell globalisering i Modell 4, noe som ikke var tilfellet i Tabell 2.

I likhet med Tabell 2 viser både urbanisering og real BNP per innbygger seg ikke signifikante i analysen, hvorav den eneste ulikheten fra Tabell 2 er fortegnet til koeffisienten for urbanisering som viser seg positivt både ved handelsglobalisering og finansiell globalisering, fremfor kun ved finansiell globalisering slik som i Tabell 2.

I Tabell 4 ser vi at land med lavere inntekt skiller seg fra de to andre tabellene. Globalisering som en helhet mister sin signifikans, og det samme gjelder politisk og sosial globalisering. Dette bekrefter H_{11} . Dimensjonene økonomisk globalisering og finansiell globalisering er fremdeles signifikante med en tilsvarende styrke som ved Tabell 2 og 3. Dette viser at ulikheten i lavere inntektsland øker ved påvirkning av økonomisk globalisering, spesielt gjennom finansiell globalisering. I tillegg er det verdt å nevne at fortegnet til koeffisienten for sosial globalisering er negativ, som kan tilsi at økt sosial globalisering kunne ført til mindre ulikhet, men denne variabelen er som nevnt over ikke signifikant.

Variabelen for urbanisering viser seg sterkt signifikant med negativt fortegn på koeffisienten i Modell 1 og 2 noe som betyr at økt urbanisering ved globalisering, og da økonomisk globalisering, vil føre til mindre ulikhet i lavere inntektsland.

Høyere utdanning viser seg ikke signifikant i noen av modellene, men har i motsetning til både Tabell 2 og 3 negative fortegn foran koeffisientene. Dette betyr at høyere utdanning i land med lavere inntekt kan føre til en nedgang i ulikhet fremfor en økning slik man ser i høyere inntektsland og analysen for alle land samlet.

Variabelen for menneskelig kapital er signifikant i Modell 3, 5 og 6, og er den eneste variabelen som viser seg signifikant i disse tre modellene. Dette kan tolkes som at menneskelig kapital påvirker ulikhet mer enn handelsglobalisering, sosial globalisering og politisk globalisering, men ikke mer enn økonomisk og finansiell globalisering. Fortegnet til variabelen har endret seg fra Tabell 2 og er positivt ved lavere inntektsland, samt at variabelen har økt i styrke, som betyr at høyere menneskelig kapital fører til økt ulikhet i lavinntektsland.

Variabelen for real BNP per innbygger er i likhet med de to andre tabellene ikke signifikant i Tabell 3.

7. Diskusjon

I tråd med antagelsene utredet fra teorier og tidligere forskning: Bergh og Nilsson (2011), Lee et al (2019) og Dreher og Gaston (2008), og i motsetning til Zhou et al (2011), viser denne analysen at globalisering som en helhet fører til økt ulikhet og bekrefter H_1 . I Tabell 2 og 3 ser vi og at signifikansen er svært sterk i forhold til de andre globaliseringsvariablene, noe som var forventet. Ved isolering av de ulike globaliseringsdimensjonene og de ulike typene land, opp mot Gini koeffisienten og kontrollvariablene, varierer derimot resultatene. En av de mest nevneverdige ulikhetene på globalisering mellom ulike typer land er at effekten av globalisering som helhet forsvinner når de lavere inntektslandene isoleres, slik vi ser i Tabell 3. Dette er i tråd med Bergh og Nilsson (2011) og Dreher og Gaston (2008) sine funn, og Leamer (1996), men strider imot Lee et al (2019) som fant at globalisering påvirker lavere inntektsland sterkest, og bekreftet H_{11} .

Økonomisk globalisering er den eneste av globaliseringsdimensjonene som viste seg signifikant i alle tre tabellene. Dette var forventet da en stor andel av tidligere forskning og teori om globalisering har vært fokusert på nettopp denne dimensjonen. Den økonomiske dimensjonen av globalisering er altså den dimensjonen som påvirker ulikhet mest uansett type land, og bekreftet H_2 . Styrken på koeffisienten til variabelen viser og at det er den dimensjonen innen globalisering som har sterkest signifikans. Handelsglobalisering viste seg å ikke være signifikant i noen tilfeller, og avkreftet H_3 , noe som var overraskende da det er et helt felt som har fokusert på handel og ulikhet. Variabelen for handelsglobalisering er ikke isolert opp mot finansiell globalisering i noen av de tidligere analysene av globalisering og ulikhet, noe som gjør det vanskelig å sammenligne med den tidligere forskningen. Handelsteoriene, HO-modellen og SS-teoremet, antok og at globalisering ville føre til mindre ulikhet i lavere inntektsland grunnet den økte etterspørselen av ufaglært arbeidskraft, noe som vi ser ikke stemmer da fortegnet på koeffisienten er positivt, selv om variabelen viste seg å ikke være signifikant. De teoretiske modellene som omhandler handelsteori mister dermed sin gyldighet som en form for globaliseringsteori når satt opp mot finansiell globalisering.

Finansiell globalisering viser seg å være den avgjørende mekanismen innenfor økonomisk globalisering, da dimensjonen er signifikant med økonomisk globalisering i alle tilfeller, og

bekreftet **H₄**. Styrken på variabelens koeffisient gjør at vi kan anta at finansiell globalisering er den mekanismen innenfor økonomisk globalisering som står for nesten all påvirkning på ulikhet, ettersom styrken er tilnærmet lik styrken på økonomisk globalisering. Feenstra og Hanson (1995) antok at finansiell globalisering gjennom utenlandske direkteinvesteringer ville føre til en økning i ulikhet i både lav- og høy-inntektsland, noe som viser seg å stemme i analysen. Artikkelen av Lee et al (2019), som kontrollerer for ulike typer risikoer, finner at finansiell stabilitet er den viktigste forutsetningen for at allokering av ressurser skal være effektiv, altså at ulikheten minsker. Det gir mening når vi ser at finansiell globalisering har størst påvirkning på ulikhet, da en kan anta at stabilitet i denne dimensjonen vil kunne bremse effekten.

Et annet overraskende funn er at både sosial og politisk globalisering viste seg signifikante i analysen for alle land, og i analysen for høyinntektsland, men at styrken på variablene varierer. Funnene strider mot Bergh og Nilsson (2011) som fant at sosial globalisering påvirket lavere inntektsland svakt, men ikke fant et forhold mellom høyere inntektsland og disse globaliseringsdimensjonene. Teorien til Atkinson (1997) om sosiale normer og ideer som kan påvirke aksepten til lønns GAP kan argumenteres å stemme i høyere inntektsland, men da teorien ikke presiserer hva slags type land dette kan gjelde er teorien vanskelig å generalisere for en viss type land. I land med høyere inntekt har globalisering som nevnt over størst påvirkning på ulikhet, og med dette kan en anta at de sosiale normene om aksept for den økende ulikheten kan være så integrert i samfunnet at ulikheten fortsetter å øke uten at noen egentlig merker det eller forsøker å endre det. Det kan eksistere en høyere terskel for å arbeide uansett lønn på grunn av samfunnets høye forventninger i høyere inntektsland. Likevel er ikke dette argumentet nødvendigvis holdbart da det ikke logisk kan isoleres for kun høyere inntektsland, og vil kunne forventes i lavere inntektsland og. Det burde derfor forskes videre på hvilke mekanismer innenfor sosial globalisering som faktisk har en påvirkning på ulikhet i høyere inntektsland, da det i dette tilfellet ikke kan trekkes noen konklusjoner utover funnet at det faktisk er en sammenheng mellom sosial globalisering og ulikhet i høyere inntektsland.

Politisk globalisering viste seg som nevnt over og å være signifikant i høyere inntektsland og som nevnt i teori-delen var dette ikke forventet da det ikke har vist noen tendenser til dette i tidligere forskning. Variablen er sterkere enn sosial globalisering i Tabell 2, men svakere i forhold i Tabell 3. Med dette kan en anta at politisk globalisering har mest å si ved analyser for alle land, men svekkes i forhold til sosial globalisering i høyere inntektsland. Det kan gi mening

at økt politisk spredning på et globalt nivå har lagt til rette for økt samarbeid ikke bare politisk, gjennom ambassader, fredsavtaler og internasjonale ikke-statlige organisasjoner, men og økonomisk som igjen er påvist å føre til økt ulikhet innad i land. Antagelsen her er at det politiske samarbeidet kan ha ført til at land vil samarbeide i form av økt handel og utenlandske direkteinvesteringer, hvorav sistnevnte fører til økt ulikhet. Politisk globalisering kan derfor ha en indirekte effekt, noe som kan være grunnen til funnet i analysen, men dette er kun en spekulasjon. Da variabelen kun er signifikant ved høyinntektsland, kan en anta at dette er fordi det er landene i den høyere inntektsklassen som har lagt grunnlaget for den åpne globale økonomien, og derfor tjener mest på en slik type økonomi, slik Leamer (1996) presiserer.

En annen kausal mekanisme mellom politisk globalisering og ulikhet kan være i tråd Dreher og Gaston (2008) sin teori om at politikk angående arbeidsmarkedet kan tendere mot lavere krav til lønns- og arbeidsforhold for å kunne konkurrere om investeringer. I dette tilfellet vil den politiske globalisering skje i kjølvannet av den økonomiske globaliseringen i velferdsstater, ved at land som handler med hverandre og investerer i hverandre i tillegg har økt politisk samarbeid. Ifølge SS-teoremet er det antatt at land som konkurrerer om de samme varene som produseres av faglært arbeidskraft vil føre til økt ulikhet i høyere inntektsland, på grunn av økt effektivitet og dermed økt lønn til faglærte. Likevel er det ingen sikkerhet rundt denne kausale mekanismen, så her er det i likhet med sosial globalisering nødvendig å forske på enkeltmekanismene innenfor politisk globalisering, og isolere disse, for å se hvilke mekanismer som faktisk har en signifikant effekt på den økte ulikheten i høyere inntektsland.

Det er som nevnt over ikke testet for i en indirekte effekt i denne analysen grunnet visse begrensninger, men kun resonnerert for med utgangspunkt i globalisering som en helhet. Dette er altså noe som burde forskes på videre.

Resultatene viser at menneskelig kapital og høyere utdanning varierer i signifikans når kontrollert for høy- og lavinntektsland. I høyinntektsland viser resultatene at menneskelig kapital fører til mindre ulikhet, og at det er en sterk sammenheng, men at høyere utdanning bidrar til økt ulikhet med en svakere effekt. Dette kan tilsi at i høyinntektsland vil den menneskelige kapitalen føre til at mennesker som tidligere ikke hadde mulighet til å ta utdanning nå får det grunnet prioriteringer gjort av myndighetene, altså at myndighetene får mer igjen av det de satser på utdanning. Dette vil igjen føre til mindre ulikhet da det vil gjelde befolkningens tilgang på utdanning, hvorav variabelen for høyere utdanning ikke kontrollerer for dette. Høyere utdanning viser seg å føre til økt ulikhet, noe som var å anta ettersom teoriene

omhandlende faglært og ufaglært arbeidskraft antok at land med høyere inntekt ville ha et økt lønnsgap ettersom det var overflod i faglært arbeidskraft.

I lavere inntektsland viser analysen at menneskelig kapital fører til økt ulikhet, altså motsatt av funnet ved høyinntektsland, og at høyere utdanning ikke er signifikant. Da økt menneskelig kapital vil si økt utdanning og økt avkastning på denne utdanningen kan dette føre til en økt del av befolkningen som får høyere utdanning, som igjen fører til et økt lønnsgap da vi har sett at økt faglært arbeidskraft har en tendens til å føre til økt ulikhet. Høyere utdanning viser seg å ikke være signifikant i land med lavere inntekt, i motsetning til høyinntektsland, som kan komme av at lavinntektslandene allerede har en overflod av ufaglært arbeidskraft, noe som gjør at de som tar høyere utdanning har liten effekt på ulikheten i landet.

Vi kan altså se over at det er substansielle forskjeller mellom lavere og høyere inntektsland, hvorav globalisering i lavere inntektsland påvirker ulikheten generelt mindre enn i høyere inntektsland. Dette gjelder spesielt for globalisering som en helhet og politisk og sosial globalisering som kun er signifikante i høyere inntektsland. Som nevnt over viser økonomisk og finansiell globalisering å ha den sterkeste effekten på ulikhet generelt uavhengig av inntekts-type, og kan dermed antas å være den delen av globalisering som har en sterkest effekt på ulikhet.

8. Konklusjon

Som nevnt ved flere anledninger i artikkelen har fokuset i denne oppgaven vært å analysere forholdet mellom to fenomener som har vokst substansielt de siste 30 årene: økonomisk ulikhet og globalisering. Forskningsspørsmålet «Fører globalisering til økt økonomisk ulikhet innad i land, og er det forskjell i utfallet ved høyere- og lavere- inntektsland?» Har vært gjennomgående i artikkelens oppbygning og fremgangsmåte. Analysen viste at forholdet mellom globalisering som en helhet og inntektsulikhet innad i land er signifikant i analysen for alle land og høyere inntektsland, men mister sin signifikans når kontrollert for kun lavere inntektsland. Likevel har globalisering en effekt på ulikheten i lavere inntektsland, men da kun ved økonomisk globalisering gjennom finansiell globalisering. Samspillet mellom politisk, økonomisk og sosial globalisering påvirker ulikheten i høyere inntektsland, hvorav globalisering som en helhet ikke har noen effekt på ulikheten i lavere inntektsland. Økonomisk globalisering er den eneste globaliseringsdimensjonen som viste seg signifikant i alle tilfeller over alle land, med finansiell globalisering som den eneste signifikante mekanismen. Funnene

stemmer delvis overens med tidligere forskning som har fokusert på økonomisk globalisering uten å skille mellom mekanismene handel og finans, men strider imot et helt felt som har basert seg på internasjonal handel og ulikhet da handelsglobalisering viser seg å ikke være signifikant i noen tilfeller.

Målet med artikkelen var å bidra til en konsensus om forholdet mellom globalisering og ulikhet, og i tillegg bidra med et bredt teoretisk grunnlag til de kausale mekanismene. Globalisering er et omfattende fenomen, men som vi ser er det reell grunn til å anta at de ulike dimensjonene har en faktisk effekt på ulikheten innad i et høyinntektsland, men at kun økonomisk ulikhet gjennom finansiell globalisering har en effekt på ulikheten i lavere inntektsland. I tillegg har det vist at høyere utdanning fører til økt ulikhet i høyere inntektsland, og mindre ulikhet i lavere inntektsland. Menneskelig kapital fører til mindre ulikhet i høyere inntektsland og økt ulikhet i lavere inntektsland. Urbanisering førte til mindre ulikhet i begge tilfellene, men var kun signifikant i lavere inntektsland. Real BNP per innbygger viste seg ikke signifikant i noen tilfeller. Resultatene var i noen grad forventet, som effekten av den helhetlige globaliseringen og ulikheten mellom funnene i de forskjellige typer land, men det var overraskende at handelsglobalisering ikke viste seg signifikant, og at både politisk og sosial globalisering viste seg signifikante i høyere inntektsland.

Videre burde det som nevnt over forskes videre på enkeltmekanismene innenfor dimensjonene, spesielt innen politisk og sosial globalisering da det eksisterer lite forskning som støtter funnene i denne analysen. Grunnet oppgavens begrensninger og omfang var det ikke mulig å teste dette videre i denne analysen, noe som gjør at funnene i denne analysen ikke avdekker et helhetlig bilde av hvilke mekanismer som faktisk gjør sosial og politisk globalisering signifikante. Det er i tillegg en begrensning at det ikke er testet for en indirekte effekt ved politisk globalisering, men igjen grunnet oppgavens begrensninger lot det seg kun gjennomføre et logisk resonnement i dette tilfellet.

9. Vedlegg

Tabell A. Korrelasjonsmatriks

	Gini	Urban	Utd.	Msk. kapital	BNP per innbygger	Glob.	Øko. Glob.	Handels- glob.	Finansiell Glob.	Sos. Glob	Pol. Glob.
Gini	1.00										
Urbanisering	-0.43	1.00									
Utdanning	-0.39	0.60	1.00								
Msk. kapital	-0.57	0.68	0.74	1.00							
BNP pr innbyggere	-0.52	0.65	0.64	0.67	1.00						
Globalisering	-0.55	0.73	0.65	0.81	0.73	1.00					
Økonomisk Glob.	-0.41	0.60	0.58	0.69	0.66	0.88	1.00				
Handelsglob.	-0.48	0.53	0.51	0.65	0.60	0.81	0.93	1.00			
Finansiell glob.	-0.29	0.59	0.57	0.64	0.63	0.82	0.93	0.74	1.00		
Sosial glob.	-0.54	0.76	0.65	0.85	0.75	0.93	0.82	0.79	0.75	1.00	
Pol glob.	-0.47	0.53	0.45	0.56	0.48	0.78	0.48	0.41	0.48	0.58	1.00

Tabell B. Land

(127 land totalt – Navn på engelsk)

Afghanistan*	Congo, Republic*	Iceland	Moldova*	Singapore
Albania	Costa Rica	India*	Mongolia*	Slovenia
Algeria	Cote d'Ivoire*	Indonesia*	Morocco*	South Africa
Argentina	Croatia	Iraq	Mozambique*	Spain
Armenia	Cuba	Ireland	Myanmar*	Sri Lanka*
Australia	Cyprus	Israel	Namibia	Sudan*
Austria	Czech Rep.	Italy	Nepal*	Sweden
Bahrain	Denmark	Jamaica	Netherlands	Switzerland
Bangladesh*	Dominican Rep.	Japan	New Zealand	Tajikistan*
Barbados	Ecuador	Jordan	Nicaragua*	Tanzania*
Belgium	Egypt*	Kazakhstan	Niger*	Thailand
Belize	El Salvador*	Kenya*	Norway	Togo*
Benin*	Estonia	Kuwait	Pakistan*	Tonga
Bolivia*	Eswatini*	Latvia	Panama	Trinidad and Tobago
Botswana	Fiji	Lesotho*	Papa New Guinea*	Tunisia*
Brazil	Finland	Liberia*	Paraguay	Turkey
Brunei Darussalam	France	Libya	Peru	Uganda*
Bulgaria	Gabon	Lithuania	Philippines*	Ukraine*
Burundi*	Gambia*	Luxembourg	Poland	United Kingdom
Cambodia*	Germany	Malawi*	Portugal	United States
Cameroon*	Ghana*	Malaysia	Qatar	Uruguay
Canada	Greece	Maldives	Romania	Vietnam*
Central African Rep.*	Guatemala	Mali*	Rwanda*	Zambia*
Chile	Guyana	Malta	Saudi Arabia	Zimbabwe*
China	Haiti*	Mauritania*	Senegal*	
Colombia	Honduras*	Mauritius*	Serbia	
Congo, DR*	Hungary	Mexico	Sierra Leone*	

Lav- og middels lavinntektsland = * (52 land)

Høy- og middels høyinntektsland = 75 land

Tabell C. Variabler

Variabelnavn	Definisjon	Kilde
Gini	Mål på inntektsulikhet. 0 er lav og 100 er høy.	SWIID
Globalisering	Evaluering av økonomisk, sosial og politisk globalisering. 0 er lav og 100 er høy grad av globalisering (gjelder alle globaliseringsvariablene).	KOF
Økonomisk globalisering	Evaluering av handelsglobalisering og finansiell globalisering.	KOF
Handelsglobalisering	Evaluering av eksport og import av varer og tjenester, variasjon i handelspartnere, handelsreguleringer, skatter, tariffier og avtaler.	KOF
Finansiell globalisering	Evaluering av utenlandske direkteinvesteringer, porteføljeinvesteringer, internasjonal gjeld og inntekter, og investeringsrestriksjoner.	KOF
Sosial globalisering	Evaluering av interpersonal, informasjons- og kulturell globalisering. Innebærer prosentandel av land en trenger vis for å besøke, internasjonale flyplasser, internasjonale patenter, TV- og internetttilgang, pressefrihet, antall McDonalds og IKEA, internasjonale kjennemerker, sivile friheter, kjønnsfordeling og handel i kulturelle goder.	KOF
Politisk globalisering	Evaluering av antall ambassader, fredsavtaler, ikke-statlige interesseorganisasjoner,	KOF
Urbanisering	Prosentandel av befolkningen som bor i urbane strøk.	WDI
Høyere utdanning	Prosentandel av befolkningen over 25 med høyere utdanning.	WDI
Menneskelig kapital	Gjennomsnittlig antall år utdanning i befolkning og avkastning av nevnt utdanning i form av kapital.	PWT
Real BNP per innbygger	Brukes som et mål som speiler et lands levestandard. Basert på den amerikanske dollaren i 2011, og korrigert for inflasjon.	MPD

10. Litteratur og referanser

Allison, P. D. (2005). *Fixed effects regression methods for longitudinal data using SAS*. Sas Institute.

Atkinson, A. B. (1997). Bringing income distribution in from the cold. *The Economic Journal*, 107(441), 297-321.

Atkinson, A. B. (2015) *Inequality: What can be done?* (1. Utg.). London: Harvard University Press.

Azevedo, J. P. (2011). WBOPENDATA: Stata module to access World Bank databases. Statistical Software Components S457234. *Boston College Department of Economics*. Endret 15. Mars 2019.

Bergh, A., & Nilsson, T. (2010). Good for living? On the relationship between globalization and life expectancy. *World Development*, 38(9), 1191-1203.

Bergh, A., & Nilsson, T. (2011). Do liberalisation and globalization increase income inequality? *European Journal of Political Economy*, (26), 488-505.

Bolt, J., Inklaar, R., de Jong, H., & Van Zanden, J. L. (2018). Rebasing 'Maddison': new income comparisons and the shape of long-run economic development. *GGDC Research Memorandum*, 174.

Borjas, G., & Ramey, V. (1994). Time-Series Evidence on the Sources of Trends in Wage Inequality. *The American Economic Review*, 84(2), 10-16.

Clark, W. C. (2000) Environmental globalization. I J. S. Nye and J. D. Donahue (Red.), *Governance a Globalizing World* (86-108). Washington, DC: Brookings Institution Press

Dreher, A. (2006) Does Globalization Affect Growth? Evidence from a new Index of Globalization. *Applied Economics*, 38(10), 1091-1110.

Dreher, A., & Gaston, N. (2008). Has Globalization Increased Inequality? *Review of International Economics*, 16(3), 516-536.

Feenstra, R. C., & Hanson, G. H. (1996). Foreign investment, outsourcing and relative wages. I R. C. Feenstra, G. M. Grossman, & D. A. Irwin (Red.), *The political economy of trade policy: papers in honor of Jagdish Bhagwati* (89-127). Cambridge, MA: MIT Press.
<https://doi.org/10.3386/w5121>

Feenstra, R. C., Inklaar, R., & Timmer, M. C. (2015), The Next Generation of the Penn World Table. *American Economic Review*, 105(10), 3150-3182.

Hentet fra: www.ggdc.net/pwt

Gallagher, K. P. (2009). Economic globalization and the environment. *Annual Review of Environment and Resources*, 34, 279-304.

Gygli, S., Haelg, F., Potrafke, N., & Sturm, J.E. (2019). The KOF Globalisation Index – Revisited, *Review of International Organizations*, 14(3), 543-574.

Hentet fra: <https://doi.org/10.1007/s11558-019-09344-2>.

Greene, W. (2000). *Econometric Analysis*. New York: Prentice-Hall.

Hanson, G., & Harrison, A. (1999). Who gains from trade reform? Some remaining puzzles. *Journal of Development Economics*, 59(1), 125-154.

Kanbur, R. (2000). Income distribution and development. I Atkinson, A., Bourguignon, F. (Red.), *Handbook of Income Distribution 1* (791-841). Amsterdam: Elsevier B.V.

Kanbur, R. (2015). Globalization and Inequality. I Atkinson, A., Bourguignon, F. (Red.), *Handbook of Income Distribution 2* (1845-1881). Amsterdam: Elsevier B.V.

Keohane, R. O., & Nye, J. S. (2000) Introduction. I J. S. Nye and J. D. Donahue (Red.), *Governance a Globalizing World* (1-44). Washington, DC: Brookings Institution Press.

Khan, M. A. (1980). The Harris-Todaro hypothesis and the Heckscher-Ohlin-Samuelson trade model: A synthesis. *Journal of International Economics*, 10(4), 527-547.

Leamer, E. E. (1996). In search of Stolper-Samuelson effects on US wages. *National Bureau of Economic Research Working Paper Series*, 5427.

Lee, C., Lee, C., & Lien, D. (2020). Income inequality, globalization, and country risk: A cross-country analysis. *Technological and Economic Development of Economy*, 26(2), 379-404.

Lundsgaarde, E. (2018). *Explaining Globalization Scepticism*. Danish Institute for International Studies.

Marjit, S., Beladi, H., & Chakrabarti, A. (2004). Trade and Wage inequality in Developing Countries', *Economic Inquiry*, 42(2), 295-303.

Neckerman, K. (2004). Introduction. I Neckerman, K. (Red.), *Social Inequality* (pp. Xvii-Xxvi). Russell Sage Foundation.

Norris, P. (2000) Global governance and cosmopolitan citizens. I J. S. Nye and J. D. Donahue (Red.) *Governance in a Globalizing World* (155-77). Washington, DC: Brookings Institution Press.

OECD. (2015). *In it together: Why less inequality benefits all*. Paris, France: OECD.

Pavcnik, N. (2011). Globalization and within-country income inequality. I Bacchetta, M. & Jansen, M. (Red.) *Making globalization socially sustainable* (233-259). Sveits: WTO Secretariat.

Piketty, T. (2015). Putting Distribution Back at the Center of Economics: Reflections on Capital in the Twenty-First Century. *Journal of Economic Perspectives*, 29(1), 67-88.

Røste, O. (2013). *Politikk og økonomi for statsvitere* (2. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Scholte, J. A. (2005). *Globalization: A critical introduction*. Macmillan International Higher Education.

Solt, F. (2019). Measuring Income Inequality Across Countries and Over Time: The Standardized World Income Inequality Database. SWIID Versjon 8.2, November 2019.

UNU-WIDER. (2018). WIID User Guide and Data Sources. WIID Version 4. Mai 2018.

Zhou, L., Biswas, B., Bowles, T., & Saunders, P. (2011). Impact of globalization on Income Distribution Inequality in 60 countries. *Global Economy Journal*, 11(1), 1-16

